

GAZETA PABJANICKA

wychodzi 2 razy tygodniowo we Środy i w Soboty po południu.

Prenumerata wynosi: Rocznie rb. 2 kop. 80. Półrocznie rb. 1 kop. 40. Kwartalnie kop. 70. Miesięcznie kop. 25. **Z przesyłką pocztową:** Rocznie rb. 4. Półrocznie rb. 2. Kwartalnie rb. 1.

Prenumeratę przyjmują: Administracja „Gazety Pabjanickiej”, ulica Ś-go Rocha № 23, Księgarnie miejscowe oraz Kantory pism p. Wadzyńskiego i p. Pobudkowskiego.

Ogłoszenia: 1 wiersz petitem przed tekstem 30 kop. 1 wiersz petitem za tekstem 10 kop. Nekrologi i reklamy za wiersz 20 kop. Ogłoszenia drobne za wyraz 3 k. Najmniejsze ogłoszenie 30 kop.

Adres Redakcji i Administracji: Pabjanice, ulica Ś-go Rocha № 23.

Cena numeru pojedynczego 3 kop.

Za odosłanie do domu dolicza się 10 kop. miesięcznie.

Redakcja otwarta w dni powszednie od 11—1 r. i od 5—8 pp., w niedziele i święta od 12—2 pp.

Czas odnowić prenumeratę na kwartał trzeci.

Lekarz-Dentysta

J. SZAPOCZNIK

SPECJALNOŚĆ: technika złota i chirurgia dentystyczna. Przyjmuje, 10-2 i 4-7. Pabjanice, Zamkowa 16, (II piętro).

Chrześcijańska pracownia gorsetów

„STANISŁAWY“

Z dniem 1-go lipca zostaje przeniesioną z ul. Długiej 50 na ul. ZAMKOWĄ 17, dom Hansa. Wyrabia gorsety paryskich fasonów. posiada duży wybór gotowych, oraz skuteczną wszelką przeróbkę.

i handlowej działalności członków Towarzystwa.

§ 3. Dla osiągnięcia celów, wskazanych w § 2 niniejszej ustawy, przy zachowaniu obowiązujących w tym względzie praw i na mocy pozwolenia władz w odpowiednich wypadkach, Towarzystwo:

a) gromadzi wiadomości, dotyczące się przemysłu, rzemiosł i handlu i udziela swym członkom bezpłatnie porad w tych dziedzinach,

b) bezpłatnie informuje członków swoich o źródłach zakupu i rynkach zbytu,

c) pomaga swym członkom w organizowaniu najodpowiedniejszej reklamy, przez układanie i wydawanie kalendarzy adresowych, broszur i wogóle, wydawnictw informacyjnych, zarówno jak i afiszów, ogłoszeń, szyldów i znaków,

d) organizuje pogadanki, wykłady wystawy, odczyty i sprawozdania

w kwestjach dotyczących przemysłu, rzemiosł i handlu,

e) utrzymuje bibliotekę i czytelnię dla członków T-wa.

f) udziela pomocy będącym w potrzebie członkom, przez wydawanie im wsparć i bezprocentowych pożyczek.

UWAGA: T-wo nie ma prawa w swej działalności zajmować się omawianiem zagadnień politycznych.

§ 4. Działalność T-wa obejmuje gubernie Królestwa Polskiego, przy czem T-wo ma prawo otwierania oddziałów na mocy czasowych przepisów o Stowarzyszeniach.

§ 5. „Towarzystwo rozwoju, przemysłu, rzemiosł i handlu“ jest osobą prawną. W myśl pun. 20 „Tymczasowych przepisów o stowarzyszeniach“, z zachowaniem we wszystkich wypadkach obowiązujących praw, T-wo ma prawo nabywać i wyłączać majątek ruchomy i nieruchomy, przez kupno, darowiznę i ustąpienie, two-

„Towarzystwo Rozwoju Przemysłu, Handlu i Rzemiosł“

Powyższe ważne i tak na dobre będące stowarzyszenie zostało świeżo zalegalizowane w Warszawie, w dniu 31 maja r. b.

Ważniejsze paragrafy ustawy są następujące:

§ 2. Towarzystwo ma na celu współdziałanie rozwojowi wśród ludności chrześcijańskiej, przemysłu, rzemiosł i handlu, pomoc wzajemną w tym kierunku członków Towarzystwa, popieranie przemysłowej, rzemieślniczej

2)

Helena Buchnerówna.

Dla ideałów.

= Nowela. =

Szczęście i swoboda przyrody nie udzielały jej się bynajmniej, przeciwnie, wyraźniej może niż zwykle zarysował się jej w umyśle ów rozdźwięk, jaki panuje między jej duszą, a duszą przyrody swobodną i szczęśliwą. Stała jej w pamięci matka której śmierć zmroziła w czternastym roku, jej młode serduszek i bolesnym echem odbiła się na całym następnym życiu. Brak pieczy otoczenia matczyńskiego, brak tej idealnej przyjaciółki i kierowniczkę, jaką tylko matka być może, owiały jej duszę owym cieniem smętku, a rana serca, choć już przez czas zagojona, ślad swój jednakże zostawiła w bliźnie, która Stasi dokuczala ciągle głęboko i dotkliwie. Miała ojca, którego kochała serdecznie, a ten po stracie żony uczucie miłości i tklivosti przelał na swą jedyną córkę, a jednak w sercu tej młodej osmnastoletniej dziewczyny odzywał się brak nikim i niczem, jak jej się zdawało, niezastąpiony. Przed rokiem dopiero opuściła mury szkolne, była zdolną i pilną, to też opuszczając pen-

sje, została zaliczoną w poczet chlubnie kończących uczenie. Nauka ją pochłaniała całkowicie; w niej widziała ukojenie bólu doli sieroczej, poezję lat młodzieńczych i cele wzniosłe, społeczne, a ona tak bardzo chciała osiąść materiał, by móżdż z niego wiać złotą przędzę i rzucić ją na szale doskonałości ludzkiej. Dusza jej rwała się w światy myśli i pracy, tam widziała wytknięte dla siebie drogi, a wiedza miała być świecznikiem, któryby rozświetlił mroki i prowadził bezpiecznie, ją, młodą bojowniczkę. Gdybyż, choć znalazła jedną przyjazną i oddaną, rozumną i inteligentną istotę, co by rzucić jej chciała, choć niewyraźną, mgliste kontury, którymby nadać mogła samodzielne kształty! Nieszczęście, ten, którego dziś tak bardzo kochała i ceniła t. j. ojciec podeinał te lotne, nieokiełznane skrzydła, rwące się do pracy i myśli. Chciał córkę mieć przy sobie, uważał ją teraz za jedyną, świetlaną promyczek, rozpogadzający i rozjaśniający szarą dolę urzędnika.

Chciał widzieć ją, widzieć w ognisku rodzinnem, otoczoną miłością i dobrobytem i sam swą starą znękaną głowę wtulić między tych dwoje kochających się serc i widzieć dalszy ciąg swego życia w ich pracach, harmonji i szczęściu. Stasia, była tak pochłonięta myślami, że zdala robiła wrażenie jakiejś bogini smutku, której symbol z marmuru wykuł artysta.

— „Przepraszam panią — odezwał się dźwięczny, męski głos — czy to pani zguba?“

i wyciągnął rękę, by podać jej jakiś przedmiot owinięty w papier.

Stasia drgnęła, jakby ktoś dotknął jej ciała rozpalonem żelazem, zaczerwieniła się, aż po pasma jasnych, bujnych włosów i rzeka łamanym, nawpół przytomnym głosem:

— „Tak — moja, dziękuje panu.“

W przedmiocie podanym poznała ona nieoceniony swój skarb, jak nazywała fotografię matki. Przeskakując przez rów, ograniczający poprawne pole od łąk musiała jej ta droga podobizna wypaść z torebki.

— „Szedłem za panią — ciągnął dalej młodzieniec — i widziałem, jak ów drobny przedmiotek zgubiła pani, widząc zaś, że pani zatrzymała się nad tym strumykiem i pograżyła w głęboką zadumę, chciałem uszanować jej spokój i myśli, czekałem więc odpowiedniej chwili do wręczenia, lecz nie mogąc uchwycić takowej, postanowiłem stać się tak wielce niedyskretnym — przerwać samotność i zamyślenie, zaco najmocniej przepraszam.“

— „Ależ zaco — szepnęła dziewczyna nieśmiało — toż to fotografia, najdroższa dla mnie — fotografia matki, za łaskawe wręczenie jestem bardzo wdzięczną.“

Przejrzysty, pogodny swój wzrok utkwiała w młodym człowieku. Był to młodzieniec wysoki, dobrze zbudowany, twarz jego ogórzała nieco, o rysach dość regularnych i marsie na czole, czyniła wrażenie człowieka myślącego i stanowczego.

(D. c. n.)

zyć kapitały, zawierać umowy i akty hipoteczne, przyjmować zobowiązania, zarówno jak i przedsięwzierać kroki sądowe i sędownie odpowiadać.

§ 6. Członkami T-wa mogą być osoby pełnoletnie obojga płci, wyznań chrześcijańskich, z wyjątkiem osób, wymienionych w p. 7 i 8 przepisów tymczasowych o Stowarzyszeniach, t. j. uczniów niższych i średnich zakładów naukowych, pozostających w służbie wojskowej lub wojskowo-morskiej oraz pozbawionych praw.

§ 9. Członkowie opłacają następującą składkę: rzeczywiście 3 ruble, współdziałający 1 rb., popierający 12 rubli rocznie. Członkowie honorowi zwolnieni od obowiązków płacenia składki.

Komisję organizacyjną stanowią pp. Józef Bleszyński, Józef Gardowski, ks. prałat Jan Gnatowski, Jan Kleńkowski, Marjan Lutosławski, ks. Seweryn Popławski, Franciszek Radoszewski, D-r Antoni Rząd, Antoni Sądziwicz.

Adres tymczasowy T-wa: Warszawa, ul. Moniuszki 2, Biuro Wystawy Przemysłowo-Rzemieślniczej.

W dniu 7 lipca w sali Stowarzyszenia Techników (Warszawa, Włodzimierska 9) o godz. 5 po południu odbędzie się organizacyjne zebranie powyższego T-wa, według następującego porządku: 1) Zagajenie, 2) Wybór przewodniczącego, 3) Rozpatrzenie ustawy i regulaminu, 4) Program działalności T-wa, 5) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 6) Wnioski członków.

Przez zalegalizowanie powyższego Towarzystwa, którego cele zupełnie wyraźnie określa § 2 ustawy, luźne i nieskoordynowane do tej pory współdziałanie rozmaitych osób w celu rozwoju i usamowolnienia rodzimego życia ekonomicznego, oraz dążenie do unarodowienia miast naszych, będzie mogło rozwijać się przynajmniej według jakiegoś planu i systemu, mając prawny punkt oparcia.

Ważność i istotna potrzeba tego rodzaju instytucji w dobie obecnej, któraby cały kraj objęła i potrafiła wciągnąć do wspólnej pracy cały nasz ogół, nie ulega najmniejszej wątpliwości. Każda praca wspólna musi mieć jakąś organizację, musi mieć fachowych i zdolnych kierowników, wtedy tylko wyda ona pożądane owoce i wtedy tylko będzie trwała.

Całe nasze społeczeństwo winno dać wyraz zrozumienia przewodniej idei T-wa, pokrywając się siecią oddziałów prowincjonalnych i zapisując się masowo na członków, co ułatwia niską składkę.

Dowiadujemy się, że i nasze miasto zainteresowało się żywo sprawą powyższą i zgodnie z zaproszeniem Komitetu organizacyjnego, skierowanemu do Pabjanic, deleguje na zebranie w dniu 7 lipca swego przedstawiciela do Warszawy.

E.

O obelgi posła Kierenskiego.

Koło Polskie ogłosiło następujący komunikat, skierowany do posłów Dumy:

„Do p. posła do Dumy państwowej. Na posiedzeniu Dumy państwowej w d. 5 b. m. poseł A. F. Kierenski pozwolił sobie oświadczyć w swej mowie, że uważa przedstawicieli narodu polskiego w tej izbie za zdrajców swego narodu.

Obelżywe to oświadczenie musiało wywołać wśród posłów polskich protest stanowiący w postaci żądania przez każdego z nich od p. K. właściwego zadośćuczynienia. Ze względu wszakże, iż szereg takich żądań stawiałby p. K. w nierównych wobec przeciwników warunkach, zgromadzeni posłowie polscy zarządzili losowanie, z którego wyszedł p. F. Raczkowski.

Obrani przezeń świadkowie wyzwali w jego imieniu p. K., który oświadczył, że nie będąc zwolennikiem pojedynku, uzależnia swój w nim udział od uchwały swego stronnictwa: nie odmawia wszakże przekazania sprawy swoim pełnomocnikom.

W dwóch zaszłych potem spotkaniach świadków obu stron do żadnego porozumienia nie doszło, ponieważ przedstawiciele pana K. bezwzględnie uchylili pojedynek, świadkowie zaś p. Raczkowskiego odrzucili wniosek przekazania sprawy sądowi honorowemu, uważając, iż obraza była o tyle poważna i oczywista, że jej następstwem może być tylko pojedynek albo przeprosiny stanowe i nieważne. Zalecana przez przedstawicieli p. K. formuła odezwy pisemnej do prezesa Koła Polskiego lub oświadczenie z mównicy izbowej warunkom takich przepisów nie odpowiada, od pojedynku zaś p. K. się uchylił.

Rozważywszy powstały stan rzeczy, posłowie polacy do Dumy przyszedli do wniosku, że p. K. widocznie woli nie ponosić żadnej odpowiedzialności za swoje słowa i czyny, wyłączając się w ten sposób z kategorii ludzi, uznających taką odpowiedzialność za warunek nieodzowny poszanowania godności własnej.

„Nie widząc dalej żadnych innych oprócz zalecanych przez świadków p. Raczkowskiego, godnych nas sposobów osiągnięcia odpowiadającego obrazie zadośćuczynienia podajemy rzecz niniejszą do wiadomości pp. posłów do Dumy państwowej“.

Następuje 14 podpisów.

Głodowe pensje.

Takiem mianem ochrzcił jeden ze znakomych feljetonistów rosyjskich płace, pobierane przez urzędników poczty i telegrafu. 60.000 głodomorów pocztowych czeka z bijącym sercem na uchwałę prawodawczą, powiększającą pensje ich do normy zachodnio-europejskiej.

Według danych statystycznych, w roku 1911 przeciętna pensja jednego urzędnika wynosiła u nas 420 rb., w następnych 413, a w r. b. tylko 410. Przeciwnie, to znaczy, że nie każdy pracownik pocztowy jest tak szczęśliwy, że może zarobić aż... trzydzieści kilka rubli na miesiąc.

W pensjach tych leży klucz zagadki, dlaczego poczty nasze funkcjonują tak marnie w porównaniu z pocztami państw, stojących na wysokim stopniu cywilizacyjnym. Trudno wymagać, aby w poczet urzędników wpisali się ludzie, mający jakieskolwiek wyższe aspiracje, którzyby pretendowali do misji reformowania mechanizmu pocztowego...

W porównaniu ze znakomitą wprost organizacją poczty niemieckiej, liczącej 132 razy więcej stacji, poczta rosyjska wygląda na coś pierwotnego, coś organizującego się dopiero. Ale też poczta niemiecka służy interesom ludności, podczas gdy rosyjska, ma chyba na celu tylko dawanie pokaznych zysków skarbowi.

To też wprost podziw bierze, patrząc na tych współczesnych męczenników, gdy się spogląda, jak pracują i jak żyją. A przecież pierwszym warunkiem sprawności pracownika w jego obowiązkach jest poczucie tego, że praca jego jest należycie wynagrodzona i że ma zapewniony byt bez troski o jutro.

Oda do Dobrzyńki.

Ty kolorowa, przecudna rzeko,
Lśniesz w słońcu jako z Damaszku stal,
Lub jak krew krasna, biała jak mleko
Jak tęcza barwna widna daleko....
Płyn z cichym szumem, płyn sobie w dal!

Czemu swe wody, Dobrzyńko miła,
Spowijasz w mułu przepiękny szal?
Woni nieziemskiej przedziwna siła
Czyż ciągle będzie nas tumania?...
Płyn rzeczko, z szumem, płyn sobie w dal!

Wzrok swój zagłębiam w wód twoich toni,
Widzę pęd szybki spienionych fal,
Brud—błoto, błoto brud znowu goni,
Wnet całun wonny nam cię zastoni....
Płyn, rzeczko nasza, płyn sobie w dal!

Drzewa na twoich brzegach uśpione,
Szmerem gałęzi zawodzą żal.
Sokami wód twych czystych pojone
Do ciebie zda się, że szepczą one
Płyn—że, Dobrzyńko, płyn sobie w dal!

Ralf.

OSZCZĘDNOŚĆ NAKAZEM PATRJOTYZMU.

Dr. Józef Furich, czech, wielki przyjaciel polaków i działacz społeczny ogłosił w języku polskim broszurę p. t. „Oszczędność—nakazem patriotyzmu“.

Oszczędność—według zdania d-ra Furicha—jest dążeniem do niezależności materialnej, a wobec tego i do niezależności duchowej.

Oszczędzać możemy przez pracę, na której nigdy nie zbywa.

Gdyby każdy polak codziennie oszczędził centa, to 20 milionów polaków oszczędziłoby w przeciągu jednego roku 57 milionów rb.

Każdy polak powinien pracować, oszczędzać i starać się, aby ziemia którą uprawia była jego własnością, domy w których mieszka i kopalnie i fabryki, w których pracuje, były polskie.

Dla nauczycieli i kapłanów szlachetnym i doniosłym zadaniem byłoby popieranie akcji oszczędnościowej w szkołach i kościołach; dla wszystkich zakładów finansowych obywatelskich, rolniczych, handlowych i rzemieślniczych, powinno również stać się poważnym zadaniem popieranie ruchu oszczędnościowego.

Oszczędzajcie! Postanówmy być panami we własnym kraju! Prześniemy pracować w służbie u obcych. Setki tysięcy wychodźców naszych są teraz zmuszone szukać pracy po za krajem, być robotnikami tam, gdzie obcy rządzą, w warunkach często nie licujących z powagą narodu“.

Obrońca Portu Artura w nędzy

Nieszczęśliwy i nieszczęśliwym obrońca w czasie wojny z Japonją Portu Artura, general Stössel,—jak donoszą z Moskwy,—popadł w straszny nędzę, fizyczną i materialną. Jest zupełnie sparaliżowany i pozbawiony mowy. Gdy na podstawie ulaskawienia opuścił więzienie, znalazł się na bruku w Moskwie, pozbawiony wszelkich środków do życia. Dopiero w ostatnich dniach zajął się jego losem jeden z byłych jego adjutantów, bogaty właściciel ziemski, i naklonił Stössla do porzucenia pokoju na poddaszu w Moskwie i przeniesienia się na wieś.

Los czczonego niegdyś jako bohatera generała, przemienił się w prawdziwą tragedję. Gdy w lutym 1904 r. japończycy rozpoczęli oblężenie Portu

Artura od strony morza, generała Stössla, który teraz liczy 65 lat życia, mianowano komendantem twierdzy, a cała nadzieja armji i rządu na nim spoczęła. Na dowód specjalnej łaski i zaufania, mianowano go w czasie oblężenia generałem adjutantem. Ale w dniu 2-im stycznia 1905 r. rozstrzygnął się jego los. W dniu tym twierdza poddała się japońskiemu generałowi Nogi.

Początkowo przypuszczano, że obronę doprowadzono do ostatnich granic. Cesarz Wilhelm II odznaczył Stössla wysokim orderem pruskim, a gdy wrócił do ojczyzny, przyjęto go z wielkimi wyróżnieniami. Ale nagle nastąpił zwrot. Komisja wyznaczona do zbadania okoliczności, w których nastąpiło poddanie twierdzy, spowodowała najpierw zawieszenie Stössla w komendzie 3 korpusu syberyjskiego, a następnie jego dymisja bez pensji jeszcze w czasie śledztwa. Wreszcie jego podwładni generałowie Fock i Reiss, wytoczyli mu proces o nieudolność i lekkomyślność, Stössla skazano na karę śmierci: w dniu 19 marca 1908 roku ulaskawiono go na 10 lat więzienia. Z okazji ostatniej amnestji, Stössla wypuszczono z więzienia,

Świątynia jenerała Nogiego.

Imię starego, dzielnego jen. Nogiego, który—jak wiadomo—popelnil w r. z. wraz z małżonką samobójstwo, nie chcąc przeżyć zgonu ubóstwianego monarchy, cesarza Mutsuhity, czezone jest obecnie w Japonji na równi z innymi bogami.

Posiadłość jenerała, zapisaną przez niego m. Tokio, poświęcili kapłani szinto czci „ostatniego z Samurajów“ i rzesze pielgrzymów odwiedzają już w skupieniu ducha tę nową świątynię.

A wszystko pozostało w niej tak, jak było w ostatnim dniu życia bohatera narodowego.

Jeszcze widnieją plamy krwi jego na ścianach pokoiku, położonego na pierwszym piętrze świątyni. Przy każdym drzwiach umieszczone tabliczki objaśniają przeznaczenie danego pokoju. Oto więc sypialnia pani Nogi, oto pokój samobójstwa, oto sala stołowa i t. d.

Nabożni skłaniają czoła przed temi wielkimi wspomnieniami. Ze szczególnym zaś wzruszeniem przestępują próg pokoju, w którym jeneral popelnil harakiri.

I w ogrodzie ciżba pielgrzymów. Tu, na przestrzeni 400 metrów kw., widać na każdym kroku ślady pracy jenerała przy hodowaniu ulubionych drzew i kwiatów.

„W jednym z kątów leżą tak, jak je rzucono, motyka i szpadle, któremi jen. Nogi spulchniał ziemię. Niedaleko od nich kwitną słynne drzewa Kaki posadzone przez jenerałową przy urodzeniu każdego z jej synów, aby „wnukowie ich, gdy drzewa wyrosną, mogli zrywać owoce.“

Ale synowie polegli pod fortami Portu Artura i wszystko, co po nich zostało, to wspomnienie, unoszące się z szelestem liści drzew i westchnien pielgrzymów w tym domu ich ojca bohatera, zamienionym na przybytek nabożności patriotycznej i ich chętnego uwielbienia.

Szaleniec w szkole.

Gazety berlińskie przynoszą w uzupełnieniu telegramów, bliższe szczegóły zajęcia w szkole w Bremie.

W piątek w południe do katolickiej szkoły Marji wtargnął mężczyzna, najwidoczniej obłąkany, a spotkawszy w korytarzu nauczycielkę, Marję Pohl, strzelił do niej; kula wszakże na szczęście, przeszła tuż mimo głowy Pohl.

Następnie szaleniec wpadł do najmłodszej klasy, w której było 65 dziewcząt od lat 6—7 i zaczął do dzieci strzelać ostrymi nabojami. Dziewczynki z przeraźliwym krzykiem zerwały

trycznego Łódź-Pabjanice (№ 3 wozu) Franciszek Chojnacki, spinając wekslujące wagony, został tak silnie przyściśnięty między buforami, iż zemdłonego z uszkodzoną prawą nogą, i potłuczoną twarzą, ułożono w wagonie II klasy i przewieziono do Łodzi. Wozu tramwajowe poprowadził motorowy, który pełnił zarazem obowiązki motorowego, konduktora, doktora, felczera i pielęgniarki.

Telefon kolejki był popsuty (podobno rzadko działa), a o wezwaniu do rannego miejscowego lekarza nikt nie pomyślał, bo cóż to szkodzi, że jakiś tam konduktor przez godzinę cierpieć będzie.

Zdawało by się, że elektryczność niesie z sobą kulturę, tymczasem na każdym kroku jesteśmy w... Honolulu.

Czyż nikt np. z członków Zarządu kolejek podjazdowych elektrycznych nie wsiadał lub nie wysiadał z wozu tramwajowego na przystankach między Łodzią i Pabjanicami? Przecież na krzyżownicy naprzeciw pola wyścigowego trzeba być dobrym gimnastykiem, aby się dostać na stopnie wozu lub zejść z plantu na 1 1/2 łokcia wysokości i tak wąskiego, że kamienie, a raczej kamuszki narożne tuzinami spadają pod nogą, powodując upadki pasażerów. Poczekałnia w Wolfówce zbudowana na jakimś nasypie malutkim, z którego szczególnie przy nocnym oślepiającym oświetleniu chyba nie trudno spaść. Jak zacząć nogi lamać, może wdadzą się w to władze sądowe, a tymczasem po co o tem myśleć i napróżno ponosić koszty. Niech sobie będzie Honolulu, a w najgorszym razie za życie lub kalectwo ludzkie zapłaci się trochę z tych pieniędzy, co się na lekceważeniu życia i zdrowia ludzkiego zaoszczędziło.

Przecież znajdują się władze, które nareszcie do jakich takich porządków na kolejkach podjazdowych przymusić Zarząd będą umiały.

Powszechne nauczanie w Pabjanicach.

Wczoraj przyjechał do Pabjanic p. Jachontow, inspektor szkół ludowych okręgu Częstochowskiego w celu naradzenia się z obywatelami naszego miasta nad planem wprowadzenia powszechnego nauczania.

Szczegółowe sprawozdanie z odbytego posiedzenia wczoraj wieczorem w tutejszym magistracie umieścimy w następnym numerze „Gazety Pabjan.” zaznaczając tymczasem, że projekt powszechnego nauczania został przyjęty i opracowany w szczegółach dotyczących ilości potrzebnych szkół, kosztów utrzymania etc. Cały plan ma być wykonany w ciągu 10 lat.

Różne nowiny.

Z łódzkich tramwajów podjazdowych.

W tych dniach odbyło się ogólne roczne zebranie akcjonariuszów Tow.

Akc. łódzkich wazkotorowych elektrycznych kolejek dojazdowych.

Odczytane sprawozdanie z działalności zarządu, wykazuje 224,757 rubli czystego zysku, który podzielono w sposób następujący: na kapitał rezerwowo zapisano 4,495 rb. na procenty oraz amortyzację obligacji 57,892 rb. na amortyzację kapitału akcyjnego 9,130 rb. jako dywidendę akcjonariuszów — 8 procent, co stanowi sumę 70,000 rb. oraz na korzyść skarbu państwa 41,619 rb. Po odliczeniu powyższych pozycji pozostała suma 41,621 rb. oraz z saldem z roku poprzedzającego w ilości 623 rb. t. j. razem 42,244 rb. została przeznaczona: na 4 proc. super-dywidendy akcjonariuszom w sumie 35,000 rb. resztę 7,243 rb. przelano na rachunek zysków i strat roku bieżącego.

Po zatwierdzeniu sprawozdania oraz podziału zysków, rozpatrzono preliminarz budżetu za rok bieżący.

Zatwierdzony budżet przewiduje 301,000 rb. w dochodach, w wydatkach zaś 466,854 rb., czysty zysk zatem przewidziany za rok bieżący, wyraża się w sumie 68,527 rb.

Akcyjny kapitał T-wa wynosi 875,000 rb., obligacyjny 997,200 rb.

Tak więc Tow. kolei podjazdowych, zawdzięczając wprowadzanym kosztem publiczności i pracowników przeróżnego rodzaju oszczędnościom, daje swym akcjonariuszom... tylko 12 procent dywidendy.

Zamknięcie zakładów szajblerskich.

Wskutek strajku w kilku oddziałach Tow. akcyjnego Karola Scheiblera, zamknięto na czas nieograniczony wszystkie zakłady tego Towarzystwa. W fabrykach Towarzystwa będą wywieszane ogłoszenia, zawiadamiające robotników, aby przez poniedziałek, wtorek i środę zgłaszali się po odbiór pasportów i legitymacji. We czwartek nastąpi wypłata za ostatnie 4 dni pracy.

Jednocześnie z zamknięciem fabryki zniesiono pomoc lekarską dla robotników, oraz zamknięto kredyt, udzielany robotnikom w składzie produktów spożywczych Tow. Akc. Karola Scheiblera.

W fabrykach Towarzystwa K. Scheiblera pracuje 7,300 robotników. Administracja fabryki usprawiedliwia odmowę co do podwyższenia płacy względami następującymi:

- 1) Od r. 1907 pracy zarobkowej w zakładach Towarzystwa nie obniżono.
- 2) Zamówień jest niezbyt wiele, nie więcej, niż w tymże czasie r. z.
- 3) W kwietniu r. b. fabryka ogłosiła nowy, podwyższony cennik gotowych towarów, jednakże kupcy rosyjscy nie zgodzili się na te ceny, które trzeba było ponownie obniżyć.
- 4) Konkurencja fabrykantów moskiewskich daje się Łodzi dotkliwie odczuwać.

Wobec nagromadzenia bardzo znacznej ilości towarów w składach zamknięcie fabryki, jak się zdaje, jest na rękę zarządowi, gdyż uniknie się przepelnienia składów oraz dalszego obniżania cen. Administracja twier-

dzi stanowczo, że nie zgodzi się na żadne podwyżki.

Z większych fabryk zamknięto jeszcze fabryki Sz. Rozenblatta (2500 robotników), J. K. Poznańskiego (1600 robotników), „Heinzla i Kunitzera (3100 robotn.), Karola Szeinerta (1086 robotników).

Ogółem w Łodzi strajkuje około 20000 robotników.

Z pobytu Brindejona w Petersburgu.

Z pobytu lotnika w Brindejona w Petersburgu pisma tamtejsze zanotowały charakterystyczny szczegół. Gdy Brindejone, po Najwyższej audjencji i otrzymaniu nagrody miał odbyć nowy wzlot, muzyka zagrała narodowy hymn francuski. Przedstawiciel policji, obecny na placu wzlotu, nie pozwolił na granie hymnu i przerwał muzykę.

Uprzejmy policmajster.

W niedzielę, w czasie wzlotów w Petersburgu, korespondent pism francuskich chciał zasięgnąć informacji dla swego pisma od obecnego na placu policmajstra, generała Galle. W tym celu, w towarzystwie przedstawiciela aeroklubu, również francuza, udał się do policmajstra. Ten w ostrej formie powstrzymał idących i zakomenderował:

— Nazad!

— Jestem przedstawicielem aeroklubu, odpowiedział po francusku towarzysz korespondenta.

— Jak pan śmie przemawiać do mnie po francusku. Ja tu wydaję rozporządzenia. Nazad!

Podręczniki szkolne.

Ministerjum oświaty w chwili obecnej opracowuje spis podręczników szkolnych, które wyłącznie używać będzie wolno w zakładach naukowych.

Na początku roku szkolnego spis ten będzie rozesłany kuratorom okręgów naukowych.

Zaznaczyć należy (pisze „Dien“), że dla szkół niższych wszystkie podręczniki będące obecnie w użyciu zastąpione zostały innymi, napisanymi przez autorów wcale lub bardzo mało znanych.

Z podręczników używanych w szkole średniej usunięto również cały szereg obecnie używanych. Podręczniki p. Howajskiego do nauki historii zostały jednak utrzymane.

Pogłoski o gen. Skalonie.

Petersburg. W kołach uświadomionych mówią, że general-adjutant Skalon, obecny general-gubernator warszawski, mianowany zostanie na-

miestnikiem na Kaukazie, a general-gubernatorem warszawskim zostanie general-adjutant Suchomlinow, obecny minister wojny,

Kandydatem na ministra wojny jest general-gubernator kijowski Iwanow.

Wódka sprawczynią — wódka pocieszycielką.

Dnia 13 b. m. włościanin z Majdanu Stanisławów Józef Wierchoń, jadąc do Lublina na targ, schował przed złodziejami 30 rubli złotem i papierami, zawinięte w szmatkę, w sнопек słomy. Za pieniądze te Wierchoń miał kupić sieczkarę. Po przyjeździe do miasta, Józef Wierchoń zostawił córkę na wozie, a sam skończył po monopolkę z kumem, gdzie czas jakiś zabawił.

Kiedy Wierchoń powrócił do firy, córka odała mu 60 kop. za sprzedane podczas nieobecności ojca kilka sнопków słomy, między którymi okazało się, iż znajdował się sнопек z ukrytymi wewnątrz 30 rublami. W. zrozpaczony poszedł resztę pieniędzy przepić.

Telegramy.

Demonstracja.

Petersburg. Dziś odbył się tutaj bankiet na cześć Kierenskiego. W bankiecie wzięło udział wielu posłów do Dumy państwa, członków grupy akademickiej, Rady państwa, literatów, adwokatów i t. d. Przewodniczył Boguczarskij. Przemawiali: Dembiński, Boguczarskij, wiceprezes drugiej Dumy, Berezin, Wodowozow oraz inni. Przemówienia w swej treści jak i cały bankiet, były demonstracją przeciw Kołu polskiemu.

Wojna nieunikniona.

Petersburg. Według otrzymanych tutaj wiadomości z Sofji, wojna Bułgarii z Serbją i Grecją jest nieunikniona.

Studnię (pompa i cembrowina) 24 łokcie sprzedam zaraz. Hiller Warszawska 73.

Poszukuję gospodyni na małe gospodarstwo, na wies. Oferty pod „Samotnik“ proszę składać do Niedzieli 6 lipca w Redakcji Gazety.

Poszukuję lekcji. Wiadomość w Redakcji Gazety „Młodzian“.

Sprzedam dom przy ulicy Warszawskiej № 73, na przystępnych warunkach. Zgłoszenia do Niedzieli 6-go Lipca, A. Hiller. (2—1)

Sodowa woda Kunerta najlepsza!!

000-20-3

Od czwartku 3-go do niedzieli 6-go lipca r. b. włącznie demonstrowane będą wspaniałe obrazy: **DZIENNIK PATHÉ**, Kronika ostatnich wydarzeń. — **Kalifem na godzinę**, komedia w wykonaniu najlepszych artystów.

SZALONY POCIĄG

Wstrząsający dramat w 2-ch aktach z życia maszynistów kolejowych w wykonaniu najlepszych artystów Włoskich.

POŁÓW ŚLIMAKÓW, Wspaniała natura w natural. kolorach **Wędrujący trup**, nader komiczne.

Siostrzenica z Ameryki, melodramat w wykonaniu amerykańskich artystów.

Ceny miejsc zwykłe. Dyrekcja P. JAROS.